

Під комунікативно-мовленнєвою діяльністю дітей дошкільного віку ми розуміємо, слідом за А.М.Богущ, комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових (ігрових, мовленнєвих) ситуаціях; вміння адекватно й доречно користуватися мовою (висловлювати свої наміри, бажання, думки, прохання); вміння орієнтуватися у ситуації спілкування, його ініціативність [2].

Взаємозв'язок ігрової і комунікативно-мовленнєвої діяльності прослідковується вченими (Амонашвілі Ш.О., Артемова Л.В., Гілева А.А., Удальцова В.І., Узнадзе Д.Н. та ін.). За словами О.О.Леонт'єва, мовлення не є повністю незалежною діяльністю: "воно завжди входить в іншу діяльність" [3: 26], в тому числі, і в ігрову. Взаємозв'язок ігрової і комунікативно-мовленнєвої діяльності дітей повинен передбачати як використання безпосередньо мовленнєвих, словесних ігор, так і ігрового методу в ході організованих занять.

Висновок. Взаємозв'язок ігрової і комунікативно-мовленнєвої діяльності прослідковується насамперед у різних видах ігор, що використовуються з навчальною метою і в яких виявляється максимальна мовленнєва активність.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка. Вопросы психологии №6, 1966. – С.62-76.
2. Богущ А.М. Дошкільна лінгводидактика: теорія і практика. – Запоріжжя: Просвіта, 2000. – 216с.
3. Леонтьев А.А. Психология общения. – 2-е изд. – М.: Смысл, 1997. – 365с.
4. Леонтьев А.Н. Деятельность, сознание, личность. – М.: Просвещение, 1975. – 302с.
5. Общение и речь: Развитие речи у детей в общении со взрослыми /Под ред. М.И.Лисиной. – М. Педагогика, 1985. – 208с.

Луцан Н.И.

ВЗАИМОСВЯЗЬ ИГРОВОЙ И КОММУНИКАТИВНО-РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ДОШКОЛЬНИКА

В статье рассматриваются теоретико-методологические вопросы взаимосвязи игровой, речевой деятельности и общения в дошкольном возрасте.

Ключевые слова: общение, речевая деятельность, коммуникативно-речевая деятельность.

Lutsan N.I.

INTERCONNECTION PLAYGROUND AND COMMUNICATION-SPEECH ACTIVITY PRESCHOOLER

The article discusses theoretical and methodological bases of the relationship game, speech activity and communication in the preschool age.

Key words: communication, speech activity, communication-speech activity.

УДК 362.732+649.1

Балакірева В.А.

СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ ІНТЕРНАТНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті описано специфічні особливості навчально-виховної роботи з учнями інтернатних закладів.

Ключові слова: навчально-виховна робота, інтернатні заклади.

Проблема сирітства та дітей, позбавлених батьківського піклування, завжди була актуальною, її розв'язання – одне з пріоритетних спрямувань державної соціальної політики.

Загальноосвітня школа-інтернат для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки, – це звичайний навчально-виховний заклад, який працює за загальноприйнятими навчальними планами та програмами, у своїй діяльності керується тими самими освітніми завданнями, що і масові школи.

Проте школи-інтернати мають особливості організації навчально-виховного процесу, притаманні саме цьому типу установ освіти. У першу чергу потрібно враховувати те, що в цих закладах навчаються і виховуються діти-сироти, які позбавлені батьківської турботи, любові, уваги, можливості жити у природному сімейному оточенні.

Відхід дитини, особливо молодшого шкільного віку, від батьків та інших членів сім'ї у перші дні часто спричиняє складний стан, який характеризується замкненістю, плаксивістю, нервозністю, капризністю і мовчазністю. Дитина опиняється в зовсім новій для неї обстановці. Оскільки дитячий колектив інтернатного закладу дуже своєрідний, новачку буває іноді важко знайти своє місце, установити контакт з учителями, вихователями, молодшими і старшими вихованцями, увійти в ритм навчальної праці, пристосуватися до нових умов проживання. Педагогічний колектив установ інтернатного типу це також урахує, виявляючи якнайбільше турботи, уваги до кожного вихованця. Якщо у дитини, яка виховується у загальноосвітній школі-інтернаті, є рідні батьки чи родичі, вона має право підтримувати з ними контакт, за умови, що це не буде шкідливо для її нормального розвитку і виховання [4].

Школи-інтернати, як відомо, комплектуються переважно дітьми, які здебільшого є педагогічно занедбаними і які, внаслідок різних обставин, до влаштування в ці заклади були позбавлені нормальних умов життя. Абсолютна більшість сиріт, які прибули до установ інтернатного типу, фактично втратили зв'язок зі школою, у них деформовані духовні, пізнавальні й естетичні потреби.

У психолого-педагогічних дослідженнях російських та українських науковців О. Антонової-Турченко, Я. Гошовського, І. Дубровіної, А. Прихожан, П. М'ясоїда, А. Рузької визначаються специфічні ознаки розвитку дітей-сиріт: переважно образний тип мислення дитини, ситуативна вмотивованість, орієнтація на зовнішній контроль, звужений психологічний час і простір ("тут і тепер"), неприйняття себе, негативний еталон у статевому розвитку, негативне ставлення до "чужих", труднощі у встановленні й підтримці контактів з оточуючими, споживацьке ставлення до суспільства, складнощі адаптації до культури та легкість пристосування до здебільшого асоціальних субкультур.

Крім негативних рис характеру, які спричинило сирітство, потрібно виділити чинники, які впливають на організацію навчально-виховного процесу в інтернатних закладах: підвищена агресивність, вразливість, депресивний стан дитини, нехтування собою як особистістю, відсутність навичок поведінки, постійне емоційне пригнічення, комплекс неповноцінності, почуття соціальної відчуженості, проблеми адаптації до нового середовища. Особливістю дитячої поведінки є те, що джерело руху – почуття й емоції, які переважають над розумом. У ставленні до різних видів діяльності такі діти віддають перевагу примітивним розвагам, байдикують, безцільно вештаються, до навчання ставляться несвідомо.

Досягнення успіху в навчанні й вихованні дітей-сиріт багато в чому залежить від кваліфікованого внутрішнього управління школи-інтернату, здійснюваного директором та його заступниками, а також від якості керівництва і контролю з боку держави.

Директор школи-інтернату для дітей-сиріт і дітей, які залишилися без піклування батьків, фактично є основним опікуном дітей, які виховуються у цьому закладі, несе за них повну юридичну та моральну відповідальність, представляє інтереси вихованців на всіх рівнях. Коло завдань керівника інтернатних закладів значно ширше порівняно зі звичайною масовою школою, бо до його обов'язків додається ряд специфічних завдань, пов'язаних з

постійним перебуванням дітей у школі (організація харчування і сну вихованців, позакласної роботи, дозвілля і відпочинку, підготовки домашніх завдань).

Звісно, і робота педагогів в установах інтернатного типу відрізняється від роботи їхніх колег у звичайних загальноосвітніх школах. Зважаючи на специфіку навчально-виховної аудиторії, підхід до роботи викладача і вихователя школи-інтернату повинен бути персоніфіковано-орієнтованим, психологічно-чутливим, емоційно вираженим у поєднанні з високим рівнем знань і вмінням донести й передати ці знання об'єктам навчально-виховного процесу (частині дітей властива відсутність здібностей до навчання, несприйняття необхідності знань, неможливість чи небажання їх досягнути).

Особливо пильної уваги потребує навчальна діяльність школярів, оскільки багато дітей, які вступають до загальноосвітніх закладів інтернатного типу, відстають за рівнем освіти від ровесників. Удосконалюючи навчальну роботу, педагоги шкіл-інтернатів приділяють увагу проблемі свідомого ставлення учнів до навчання. Воно не повинне нав'язуватися дитині, а стати такою ж формою життєдіяльності, як ігри у дошкільний період. Тоді і здібності, і вся особистість школяра розквітатимуть у навчанні, а не знебарвлюватимуться. Смісл навчання визначається мотивами навчальної діяльності. Отже, не достатньо, щоб дитина засвоїла певний предмет. Треба добитися, щоб набуті знання виховували, а для цього потрібно формувати свідоме ставлення до самих знань [5].

Пріоритетом у роботі загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки, є виховання загальнолюдських і соціальних цінностей, переорієнтація навчально-виховного процесу на особистість дитини, значна увага розвитку вмінь і навичок, необхідних для того, щоб орієнтуватися в навколишньому світі, розуміти його і себе самого в ньому, знайти своє місце, навчитися вступати в діалог зі світом та змінювати його на краще.

В інтернаті дитина постійно спілкується з однією й тою самою достатньо вузькою групою однолітків, при чому вона сама не може надати перевагу іншій групі, що може зробити будь-який учень звичайної школи. Але одночасно вона й не може бути виключена з неї. Належність до визначеної групи однолітків при цьому виявляється начебто безумовною. Це призводить до того, що стосунки між однолітками складаються не як приятельські, дружні, а по типу родинних, як між братами та сестрами. Таку безумовність у спілкуванні з однолітками у дитячому закладі інтернатного типу можна, з одного боку, розглядати як позитивний фактор, що сприяє емоційній стабільності, захищеності, коли група однолітків виступає певним аналогом сім'ї, а з іншого боку, подібні контакти не сприяють розвитку навичок спілкування з однолітками, вміння налагоджувати рівноправні стосунки з незнайомою людиною, адекватно оцінити свої якості, необхідні для виборного, дружнього спілкування.

Через вищеперераховані особливості життя дітей у інтернатних закладах, а також через особливості життя і виховання цих дітей до потрапляння до цих закладів (що власне і стають причинами необхідності вилучення їх із того середовища, в якому діти перебували раніше), у вихованців формуються певні психологічні особливості і потреби.

Інтернатні заклади відрізняються особливим контингентом дітей, здебільшого педагогічно занедбаних. О. Поляновська відзначає такі поширені характеристики дітей у інтернатних закладах: "Вони відстають у своєму психічному розвитку, мають низьку пізнавальну активність, у них не сформувалися пізнавальні інтереси, рівень їхніх знань також значно нижчий, порівняно з учнями загальноосвітньої школи" [6]. Схожої думки з цього приводу дотримується М. Донник: "...діти, позбавлені батьківського піклування, що виховуються в закладах інтернатного типу, характеризуються досить невисоким рівнем розумового, психічного, фізичного розвитку; бажають кращого показники розвитку особистості, спостерігаються порушення статевої ідентифікації, з'являється схильність до вживання наркотиків, алкоголю й куріння" [2].

Діти потрапляють до такого закладу уже з певними сформованими соціальними навичками поведінки, мають свої переконання, інтереси, які формувались в більшості не за

сприятливих умов розвитку та становлення їх особистості. Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, зустрічаючись із проблемою неможливості задовольнити свої потреби та інтереси, часто намагаються задовольнити їх тим шляхом, який є можливим. Інколи навіть трапляється так, що цим шляхом стає злочин.

Крім психологічних проблем дітей, що опинилися у інтернаті, які сформувалися ще до потрапляння дитини до закладу, існує безліч проблем, які формуються уже як наслідок перебування дитини у ньому. Особливості становища вихованця інтернату стають негативними чинниками впливу на психіку дитини, що саме перебуває у стадії розвитку та формування різноманітних рис характеру та навичок спілкування, подолання життєвих проблем тощо.

Ще одним із наслідків виховання в інтернатному закладі є порушення соціальної адаптації, що може призвести в одних випадках до зниження активності, яке веде до апатії та більшого інтересу до речей, ніж до людей, в інших випадках до гіперактивності з відходом в асоціальну та кримінальну поведінку, а в деяких випадках може проявлятися тенденція поводитися зухвало в суспільстві, намагаючись привернути до себе увагу, не вміючи створити міцні емоційні зв'язки.

У дітей, що живуть в умовах виховання дитячого будинку на повному державному забезпеченні, з'являється позиція утримання ("нам повинні", "дайте"), відсутні ошадливість і відповідальність. На думку О. Поляновської, "така позиція може призвести до негативних утворень в структурі особистості учня, а саме домінування нижчих мотивів при постановці мети, невміння продумувати засоби для виконання дій, вузькості інтересів та їх нестійкості" [6].

У вихованців інтернатів через особливості життя в цих закладах з'являються проблеми спілкування. По-перше, умови життя у інтернаті передбачають постійне перебування в оточенні інших дітей та вихователів. Діти-сироти, що перебувають в інтернатних закладах, не мають можливості для усамітнення, навіть тоді, коли виникає таке бажання. О. Поляновська зазначає, що така ситуація часто призводить до погіршення настрою дітей, небажання займатися колективною справою, емоційного виснаження. М. Донник також вважає відсутність вільного місця, де дитина могла б бути наодинці із собою суттєвою проблемою: "Кожній людині необхідний особливий стан душі, відокремлення, коли формується самосвідомість. Відсутність умов для внутрішньої зосередженості стандартизує певний тип особистості".

Спостерігається відставання в становленні інтимно-особистісного спілкування з однолітками: контакти з однолітками виражені слабо, вони дуже одноманітні, малоемоційні і зводяться до простих звернень і вказівок. В основі такого відставання лежить відсутність емпатії, тобто співчуття, співпереживання, вміння і потреби розділити свої переживання з іншою людиною.

М. Донник також відзначає, що спостарігаються такі своєрідні особливості щодо спілкування дітей-вихованців інтернатних закладів – контакти цих дітей поверхові, нервові та спішні (діти-вихованці інтернатних закладів домагаються уваги до себе, але й одночасно її відкидають). Потребуючи уваги та любові, вони не вміють поводити себе таким чином, щоб до них ставилися згідно з цією потребою. Досвід спілкування, що формується хибним чином, призводить до того, що дитина, позбавлена батьківського піклування, займає стосовно інших негативну позицію. Особлива проблема, з якою також стикаються діти-сироти – це феномен "ми" в умовах інтернатного закладу (вихованці охороняють один одного, але всі разом шукають вигоди від оточення). Явище, коли формується своєрідна психологічна позиція "ми", вихованці інтернату, та "вони" – суспільство за межами цього закладу.

М. Донник взагалі вважає, що найважливіша проблема дітей, що виховуються в інтернаті – це відсутність любові та ласки батьків і родичів, у результаті чого формується депривація особистості. Ту ж думку простежуємо у працях Г. Бевз. Коли дитина залишається без захисту й підтримки близьких, вона може зупинитись у своєму розвитку і навіть регресувати (повернутися на ту стадію розвитку, на якій дитина почувалася комфортніше).

Г. Бевз наголошує на такому явищі, як прихильність – щоб нормально розвиватися, дитина орієнтується на “подібну істоту свого виду”, тобто дитині потрібна постійна значуща фігура, природно якою є мати або батько. Відсутність прихильності та необхідність постійно пристосовуватися призводять до зниження активного ставлення до життя, за якого не формуються соціально значущі цінності та орієнтири, а створюються умови для зростання конформізму – схильності уникати прийняття самостійних рішень, пасивності, пристосовницької орієнтації до запропонованих стандартів оцінок та поведінки [1].

Щодо наслідків виховання не в сімейному середовищі, Дубровіна І. відзначає також що “...підвищена цінність сім’ї та відсутність досвіду життя у ній призводять, з одного боку, до ідеалізації сім’ї, образу сім’янина, а з іншого – до гіпертрофії негативної моделі сім’ї. При цьому позитивний ідеальний образ сім’ї розмитий, не наповнений конкретними побутовими деталями, а негативний, навпаки, гранично конкретизований та емоційно насичений” [3]. Це може негативно впливати на формування уявлень про майбутнє сімейне життя. Наслідки цього простежуються на практиці у таких фактах: випускники інтернатних закладів часто мають значні труднощі у створенні сім’ї та збереженні її стабільності, вони важко входять у батьківську сім’ю чоловіка чи жінки, не можуть побудувати повноцінних стосунків із дружиною/чоловіком, зводячи все або до сексуальних стосунків, або до якихось вимог, що відірвані від реальності, швидко вичерпують початкову прив’язаність і не вміють розвивати вміст подружніх стосунків.

Потрібно розглядати психологічні особливості роботи в інтернаті в двох аспектах – по-перше, робота повинна бути направлена на корекцію деформованого світосприйняття дитини, поведінки, на соціалізацію дитини і нормальний її розвиток, на вироблення навичок, необхідних для самостійного життя після виходу із закладу тощо. Але другий дуже важливий психологічний аспект роботи – це особливості спілкування працівника з дитиною, оптимальне сприйняття працівником дитини і навпаки, дитиною працівника.

Дубровіна І. не рекомендує будувати працівникам інтернатного закладу стосунки з дітьми по моделі сімейних стосунків. Це зазвичай не приносить очікуваних результатів – ці стосунки не є для дитини повноцінним замінником спілкування з матір’ю та батьком і сімейного виховання – проте часто призводить до емоційного вигорання самого працівника.

Також Дубровіна І. описує важливу негативну тенденцію у стосунках працівників з дітьми, пов’язану з такою особливістю даної категорії дітей, як гіпертрофована залежність їх емоційного благополуччя від ставлення до нього дорослого. Часто вихователі та педагоги інтернатних закладів використовують силу залежності дитини від їхнього настрою, уваги, авторитету для управління її поведінкою. Однак при цьому не враховуються негативні наслідки такої емоційної залежності, одним з яких є ефект звуження мотивації, її жорсткої прив’язаності до конкретної ситуації (в даному випадку мотивації, що породжується вимогами дорослих). Вихователь повинен намагатися ослаблювати вплив такої залежності, розвивати автономію дитини від дорослого.

Працівник, не знаючи психічних особливостей розвитку дітей-сиріт, часто провокує учня на конфлікт, не замислюючись над тим, що дитина може зовсім ненавмисно себе так поводити, а це викликано її особливостями психіки. Щодо поширеної особливості дітей, що потрапляють до інтернатів – педагогічної занедбаності, то її результатом часто є недостатній інтелектуальний розвиток, це може виражатися в несформованості або нерозвиненості пізнавальних процесів, а саме нестійкої уваги, слабкої пам’яті, слабо розвинутого мислення, низькій ерудиції. При роботі з дітьми необхідно зважати на такі можливі їх особливості, інакше робота буде неефективною і на додачу можлива психологічна травматизація самої дитини. Наприклад, учитель, незнайомий з особливостями розвитку дитини, думатиме, що учень погано навчається, або виконує ті чи інші завдання, тому що не хоче навчатися краще. Така думка створить певний психологічний бар’єр між вчителем та учнем. Педагог думатиме, що він викладається повністю, а учень не хоче вивчити навіть елементарного. Дитина в свою чергу відчуватиме ворожий настрій вчителя до себе.

Варто зазначити, що одним із найскладніших наслідків виховання в дитячих будинках є порушення емоційно-вольової сфери. Порушення подібного роду проявляються найчастіше в підвищеній тривожності, емоційній напрузі, психічній втомі, емоційному стресі, підвищеній агресивності, недовірливості, емоційній холодності та ін. О. Поляновська вважає необхідним приділяти особливу увагу та працювати саме з цією особливістю стану дітей: “Якщо вчасно не звернути увагу на подібні прояви або неправильно їх оцінити, це може спонукати до розвитку в дитини неврозів та психічних розладів, які можуть в подальшому вплинути на інтереси особистості, мотиви її поведінки та визначати вчинки учня” [6].

Подолання негативних стереотипів у свідомості й поведінці більшості вихованців вимагає не тільки певного часу й зусиль педагогів, а й застосування відповідних реабілітаційних методик. Головна соціальна і психолого-педагогічна ідея, покладена в основу діяльності закладів інтернатного типу, полягає в тому, щоб забезпечити рівні можливості для всіх дітей і підлітків в оволодінні освітою, у гармонійному розвитку, громадській діяльності відповідно до природних задатків, схильностей, здібностей і таланту. Це має створити необхідні умови для активного саморозвитку і самовдосконалення людини як активного творця нових вимірів суспільного розвитку. Тут варто зазначити думку дослідників, що навчальна та трудова діяльність повинна бути націлена на досягнення успіху, що посилює мотивацію саморозвитку особистості. Дитина отримує уявлення про сильні сторони свого розвитку, і спираючись на них досягає високого рівня загальноосвітньої та початкової підготовки. Різноманітні види діяльності дозволяють дітям включитися до навчально-трудового процесу відповідно до індивідуальних особливостей.

Потрібно систематично проводити з дітьми роботу, щоб максимально знизити рівень соціальної дезадаптації. Поляновська О. рекомендує грати з дітьми в рольові ігри, у яких ігрова ситуація наближена до життєвої. При вивченні різних тем на уроках варто обов'язково наводити приклади з життя, де діти зможуть використати ті чи інші знання, вчити дітей прийомам самовдосконалення та саморозвитку, розробляти проекти, спрямовані на вирішення проблем, які можуть у них виникнути після закінчення закладу.

Дубровіна І. також пропонує програвати життєві ситуації в ході групових занять для розвитку спілкування з однолітками (зокрема це можуть бути різні конфліктні ситуації). Для цього вона пропонує використовувати різноманітні ігрові завдання. Взагалі Дубровіна І. стверджує, що “...вміння психолога “працювати” в реальній життєвій ситуації, використовувати будь-яку подію в житті вихованців для просування їх у психічному розвитку, зміни їхніх стереотипних установок є одним з найбільш ефективних способів роботи...” з дітьми в інтернатних закладах. [3]. Крім того, Дубровіна І. вважає корисним навчати дитину не лише правильно поводитись у різних ситуаціях, але й вміти начебто вийти за межі актуальної життєвої ситуації. Для цього можна проводити з дітьми різноманітні ігри, в яких вони повинні уявляти собі, що буде робити їхній одноліток (з якими зазвичай ідентифікується дитина), чим може закінчитися той чи інший його вчинок. Проте Дубровіна І. зазначає важливу деталь щодо сприйняття дітьми такої форми роботи, як групові заняття. Ставлення до групових занять у вихованців інтернатних закладів може виявитися негативним, адже вони майже постійно відчувають перевантаження спілкуванням. Для боротьби з цим чинником (перевантаженням) автор пропонує такі психологічні методи, як аутогенні тренування та розвиток навичок саморегуляції.

Отже, загальноосвітня школа-інтернат повинна усунути наведені недоліки, здійснити відповідну корекцію й забезпечити відповідний розвиток, виховання і навчання учнів. Для цього вона має необхідні умови і можливості. Адже тут створено належні побутові умови, діти повністю забезпечені матеріально, у тому числі повноцінним харчуванням, дотримується режим дня, здійснюється постійний контроль за їхнім здоров'ям і фізичним розвитком, забезпечується педагогічне керівництво їхньою діяльністю. Але специфічні особливості складу вихованців вимагають внесення до змісту, усталених форм і методів розвивальної, виховної й навчальної роботи суттєвих корективів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бевз Г. Прийомні сім'ї (оцінка створення, функціонування та розвитку). – К.: Главник, 2006. – 112 с.
2. Доннік М. Соціальний гуртожиток – шлях до самостійності випускників шкіл-інтернатів // Наукові записки. Сер. “Педагогічні науки”. – № 83.
3. Дубровина И.В. и др. Рабочая книга школьного психолога. – М.: Просвещение, 1991. – 303 с.
4. Капітан О., Капітан О. Специфіка навчально-виховного процесу загальноосвітніх установ інтернатного типу для дітей-сиріт // “Педагогічний пошук”, №1 (65), 2010. – С. 59-62.
5. Кобзар Б. Як живеться сироті? / Б. Кобзар // Рідна шк. – 1995. – № 7–8. – С. 73–74.
6. Поляновська О.Р. Позакласна виховна робота як один із шляхів профілактики правопорушень дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. – Хмельницький, 2008.

Балакирева В.А.

СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ С УЧАЩИМИСЯ ИНТЕРНАТНЫХ ЗАВЕДЕНИЙ

В статье описаны специфические особенности учебно-воспитательной работы с учащимися интернатных учреждений.

Ключевые слова: учебно-воспитательная работа, интернатные учреждения.

Balakirev V.A.

SPECIFIC FEATURES OF EDUCATIONAL WORK WITH PUPILS AT BOARDING SCHOOLS

This paper describes the specific features of educational work with pupils at boarding schools.

Key words: teaching and education work, residential institutions.

УДК 371. 78

Буракова Н.О.

ШЛЯХИ ПРОФІЛАКТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ І ГІГІЄНИ НАВЧАЛЬНО- ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ШКОЛІ

У статті висвітлюються проблеми здорового способу життя, актуальні питання, щодо попередження дитячих захворювань під час навчання у школі та засоби їх профілактики.

Ключові слова: здоров'я, фізичний розвиток, організм, дитяча гігієна, захворювання.

Вивчення закономірностей фізичного розвитку і динаміки здоров'я дітей шкільного віку в сучасних умовах, які характеризуються зростаючим обсягом навчальної інформації, посиленням зовнішніх негативних впливів має велике значення для удосконалення системи навчання і виховання, розробки оздоровчих заходів відповідно до вікових анатомо-фізіологічних особливостей учнів.

Актуальність цієї проблематики зумовлена посиленням уваги сучасних науковців, психологів, фізіологів, педагогів, лікарів на катастрофічне суттєве погіршення рівня здоров'я школярів про що свідчить: ріст смертності через хвороби, збільшення кількості народжених із вадами розвитку, ускладнення демографічної ситуації, зниження рівня імунітету внаслідок впливу несприятливих екологічних факторів.

Педагогічна наука не стоїть осторонь до вирішення нагальних питань щодо заходів, спрямованих на поліпшення загальної ситуації зі здоров'ям дітей. Адже, фізичний розвиток учнів залежить не тільки від екології, режиму дня, організації навчального процесу (перевантаження учнів, невірне розташування шкільних меблів тощо), але й від правильної організації усіх процесів життєдіяльності дитини, де правильна організація навчально-виховних процесів посідає одне з провідних місць.